

SLOVENSKI NAROD.

Izba za vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristo petdeset petdeset 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, eszanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Peterburg 12. septembra. Iz Poradina se 11. t. m. oficijalno telegrafuje: Včeraj so streljale naše oblegovalne poljne baterije celi dan na Plevno. Zvečer je levo rusko krilo pod poveljstvom generala Skobeleva zasedlo še jedno visočino, s katere je mogoče utrjeni sovražnikov tabor in mesto Plevno nastreljavati. — Sovražnik se je slabo ustavljal.

Čerkeski jezdec, ki so iz Plevne ven prišli na cesto proti Sofiji, bili so od ruskega konjištva nazaj zapodeni.

Peterburg 11. septembra. Oficijalno se iz Poradina 10. t. m. naznanja: Včeraj so streljale naše baterije celi dan na Plevno. Zjutraj so bili Turki z veliko silo iz Plevne udarili na levo rusko krilo, ali bili so odbiti. Po noči je bilo hudo kanoniranje, ki se denes nadaljuje.

Košice 11. septembra. Pri današnjem dvorskem obedu, katerega so se udeležili nadvojvodi Albrecht in Jovan in princ Leopold ter vsi tuji oficirji, ki so bili pri vojaških manevrih navzočni, napil je naš cesar „na zdravje svojega dražega prijatelja in zaveznika, ruskega carja, čegar god je danes.“ Godba je zagodla rusko himno.

Pariz 11. septembra. Policijsko sodišče je obsodilo Gambetto „in contumaciam“ na trimesečno ječo.

Bukarešt 11. septembra. Proglas kneza Karla Rumuncem navaja uzroke, zakaj je rumunska vojska ofenzivno z rusko sodelovati začela.

Turn-Severin 9. septembra. („Pol.“) Tukajšnji prefekt je dobil glede prehoda ruskih vojnih oddelkov obširne poduke, kako naj ravna. V teku prihodnjega tedna bode baje 50.000 Rusov prešlo tu skozi, da bodo iz Timokske doline proti Bulgariji operirali. — Turn-Severin bode nekaj časa sedež štaba. Za prehod Dunava so vse priprave gotove; ravno tako za hrano na srbske zemlji.

Vojska.

Denašnja dva oficijelna ruska naša telegrama nas podučujeta, da smo včeraj prav imeli, ko smo londonsko poročilo o uže dovršenem vzetju Plevne in o vzmiikanji Osmanove turške vojske s previdnostjo na znanje jemali, a ne mu prebrzo verovali.

Plevna nij še v ruskih rokah, a borba za njo se ostro nadaljuje od 7. t. m. na dalje vsak dan. Dozdaj so večji del govorili teški kanoni. Kadar ti bolj utero pehoti pot, Turke omehčajo, potem se začne ročni boj s puško in bajonetom. Le v nedeljo so bili Turki naredili močan udarec iz Plevne, da bi Ruse na levem krilu prepodili, ali bili so nazaj vrženi, in v pondeljek je vrli general Skobelev, osvoboditelj Lovče, na istem krilu uže lahko zavzel visočino, s katero bode naravnost v turški tabor mogel streljati. Pri obeh teh prilikah je bil tudi boj s puško.

Morda je ravno to vzetje še jedne visočine, „s katere se more na utrjeni tabor in

na mesto Plevno streljati,“ gotov prerok, da se Osman v Plevni ne bode mogel držati niti nekaj dni več ne, da si mora močno utrjen biti, če ga petdnevno bombardiranje nij še omajalo.

Važna je tudi vest, da so turški jezdec Čerkesi po cesti, ki drži v Sofijo, torej zadaj Plevne, hoteli oditi iz Osmanovega tabora, a bili od Rusov nazaj vrženi. To kaže, da Turki mislijo na vzmiikanje, in pa tudi, da je ruska konjica uže Turkom pot za nazaj obkolila, Osmana obkolila bolj ali menj.

Če Plevna pade in je Osmanova turška vojska tepena, bile bi vse pomanjkljivosti dozdajnjega vojevanja odvagane, vse vojevanje za Ruse in Slovanstvo najbrž odločeno, če prav ne še končano.

Zmagati pa morajo Rusi pri Plevni prej, predno se ali Sulejman-paši posreči preko Balkana, ali pa Mehemet-Aliju preko Jantre Osmanu na pomoč priti. Ko bi se Osman v Plevni tako dolgo držal, da pomoč dobi in da bi Turki Rusom v hrbet prišli, bilo bi res slabo za poslednje. A trdno upajmo, da do tega ne pride.

Car sam je baje pred Plevno in je govoril vojakom, bodreč jih k hrabrosti in neustrašljivosti.

Rusi dobivajo sicer vsak dan več pomoči. Uže so prve garde prišle v Bulgarijo, druge pridejo vsak čas. To se ve, da se tudi Turki množe, da ne bi verjeli, kako.

Izpod Plevne telegrafira dopisnik angleških „Daily News“ 7. septembra: „General Zaton mi je rekel, da bom z visočin Zgalince in Pelišat najbolje pregledal bitvo.

Listek.

Sužnost pri starih Grkih.

Pravica močnejšega in vsakemu človeku prirojeno nagnenje z malim lastnim trudom veliko pridobivati in veliko uživati, — to dvoje je, kakor povsod, tako tudi pri Grkih, rodilo sužnost, eno izmed žalostnih prikaznij, katere je moralo človeštvo prestati in jih mora nekoliko še prestajati pri borbi za svoj obstanek.

Sužnost je občna prikazen starodavnega časa, kajti sužnje v bolj ali menj trdih razmerah so imeli Egipčani, Feničani, Perzijani, Asirjani, Babilonci, Rimljani itd., pa imel jih je tudi tisti narod, ki je v državljanskem življenju osobno svobodo tako visoko cenil in na vso moč odbijal vsak poskus, jo omejiti; ta sicer razsvitljeni narod nij vsemu človeštvu enakih pravic pripoznaval. Sicer so se Grki nejasno spominjali neke pravljiske dobe, ko še nij bilo ne sužnjev ne sužnjic; toda v onih časih, katerih razmere nam predložijo Ho-

merovi spevi, je bila sužnost po Grškem navadna reč. Največ je v tem času takih sužnjev ki so bili v vojski vjeti, kajti povsod velja, da so v vojski zmagani ljudje in njih imetje lastnina zmagačeva. Junaki se navadno ne dajo vjeti, rajši častno smrt store na bojišči; pa njih žene in otroke dohiti sužnosti dan“ (δοῦλον ἡμερῶν). So pa tudi uže tedaj taki sužnji bili, ki so bili največ po morskimi roparji ugrabljeni in prodani.

Vse te sužnje imajo ali za svojo rabo ali jih drugim prodajejo, ali pa dragim gostom poleg zlatih in srebrnih dragocenosti, pregrinjal in oblačil, darujejo. In ves zarod teh sužnjev se ve da, zopet sužnosti zapade.

Pa Homerovi Grki še ne smatrajo sužnosti za toliko zaničevan stan, ampak le bolj za žalostno usodo; saj tudi njih delo, težavno kmetsko in hlapčevsko delo, še nij tako zaničevano, kakor je bilo v poznejših časih; kajti ista dela, kakor sužnji, opravljajo ne le ubožni svobodni Grki za dnino, ampak tudi ljudje najvišjih stanov se jih ne sramujejo: kraljevi sinovi črede pasejo; kraljičine s suž-

nicami perilo peró; Odisej, ki si je sam svoje posteljišče prav umetno iztesal, se hvali, kako zna spretno in vztrajno kositi in orati itd. Pa kaj bi se ljudje sramovali tacega dela, saj se ga bogovi sami ne sramujejo: Hefajstos kuje v svoji kovačnici, Poseidon in Apollon Laomedontu eno leto za plačilo služita, mu zidata trojanskega mesta obzidje in paseta njegove črede.

Homerovi sužnji prav po prijateljsko občejujejo s svojimi gospodarji, zlasti pa sužnice s svojimi gospodinjami, s katerimi po večem ista dela opravljajo. Najzvestejšim sužnjicam se izročuje nadziranje gospodinjstva v hiši, najzvestejši sužnji pa imajo na skrbi velike črede goved, svinj in koz, katere s svojimi podpastirji mnogokrat prav daleč od doma po dalje časa pasevajo. Po večem jih pesnik popisuje kot zveste, gospodarjem popolnem udane služabnike. V plačilo taki zvestobi jim gospodarji svobodo s posestvom in ženo vred darujejo.

Vse to vidimo, se ve da, le v megleni luči poezije; pa toliko je vendar jasno, da v

Tja sem denes jezdil, ko se je dani. Bilo je mrzlo, a suho. Mrazna megla je pokrivala dol in še le solnce jo je razpodilo. Pri Pelišatu sem dobil lahko brigado četrte konjiške divizije v rezervi in en polk rumunske infanterije ter nekaj rumunske milice. Proti Plevni naprej jahajoči smo šli mimo več bataljonov, ki so celo noč delali in pripravljali prostore za polčenje težkih kanonov. Na bregovih na desno pred nami je bilo dvanajst, na levo osem težkih strelb napeljanih, ki so od pol sedmih uže streljali na turško šanco v Gričici. Ta je nazaj streljala. Od ure do ure je bilo streljanje na vse strani hujše. Ali na nobeni strani nij bilo videti, da bi ruska artiljerija bila premoč imela. Nazadnje je Radišev začelo goreti. Solnce zahaja, a položja so ostala. Ta dan nij nobena puška izstreljena bila, artilerija je sama dnevno delo opravljala. —

Iz Bukarešta se 10. septembra telegrafira: Dvanajst rumunskih baterij se je predvčeranjem bombardovanja Plevne udeležilo. Brigada Aleksander Angelescu je napadla turško pehoto in po strašnem boji se je polastila turških utrjenj. Rumunska artilerija je popolnem opravičila dobro ime, katero ima. Posebno odličil se je 13. polk dorobancev, in sploh so vsi rumunski vojaki kazali hladnokrvnost, kakor se nahaja le pri starih vojaci. Rumuni so imeli več mrtvih in okolo 30 ranjenih. Car Aleksander je rumunskim častnikom in vojakom, ki so se v boji najbolj odlikovali, oddal 40 križov reda sv. Jurija. Dan pozneje je ruski car napil rumunske armadi, naglaševaje njeno hrabrost. Rumunski knez pa je barjaku 13. polka dorobancev podelil križ rumunske zvezde.

Sulejman-paša je izgubil v Šipki, ko je tam Ruse napadal, celih 15.000 mož, kakor se zdaj iz Carigrada poroča. Kazanlik, Karabunar in Adrijanopolj so prepolnjeni ranjencev, katerih število, vsled vednih bojov, raste še dan na dan. Pri tem manjka Turkom zdravnikov. V Kazanliku sta dva, pa pride 1000 ranjencev na nju. Za to vse ranjence, o katerih se sodi, da se morejo prevažati, v Carigrad pošiljajo. — Sulejman-paša dobi vsak dan 2000 mož pomoči; nekateri vojaki pridejo še brez orožja in brez vaje.

O kapitulaciji Nikšića se zdaj poročajo tudi podrobnosti. 2800 mož in 21 ka-

nonov je padlo Črnogorcem v roke. Akopram so se Turki vdali na milost in nemilost, je vendar smela garnizija svobodno otiti v Gačko, dočim so Nikšićani prišli v ostrog kneza Nikice in oddali svoje orožje. 3000 Črnogorcev maršira zdaj proti Trebinjam; daljne večje operacije se bodo začele proti Spužu. Pred nikšićanskimi nasipi vihra zdaj črnogorska zastava, ali „alaj-prapor“. Cetinje pa so bile na dan vzetja Nikšića svečano razsvitljene. Zvonili so, streljali s topovi in puškami, plesali in peli do pozne noči. Kneginja Milena je s kneževičem naslednikom in celim spremstvom otšla v Nikšić.

Magjarsko jerobstvo nad Slovani.

„Turki gredo lahko, če jih prepode iz Evrope, k svojim mnogoštevilnim bratom v Azijo, a kam čemo iti mi, Magjari, ako vas obkoli slovansko morje.“ Tako je pisal pred tremi meseci magjarski časnik, če se ne motim, bil je „Pesti Naplo.“ Iz tega se razvidi, zakaj so Magjari tako vneti za celokupnost Turčije. Boj se namreč samostalnih slovanskih držav ob svojej meji. Sam strah pred napredujočim Slovanstvom jih je primoral, da so se kar naenkrat začeli tako sočutno zanimati za narod, ki je plenil nekdanj njihovo deželo. Ta sedanja turško-magjarska zveza pa nij čisto nenaravna, ker oba naroda sta si v marsičem podobna, posebno pa v krutem zatiranju slovanskih podložnikov. Ruska je začela z velikanskimi žrtvami zvezani sveti boj za osvobojenje Slovanov izpod turškega jarma, ali za Slované na Ogerskem se nihče ne zmeni. Ko so Magjari predlanskem nemške Sakse nekoliko bolj pritiskali na svoje kopito, so zagnali Nemci v cesarstvu in zunaj cesarstva strašen krič; ali za enakomerno napredujoče stiskanje ogerskih Slovanov nema nemško-židovsko časništvo nobene pomilovalne besede, pač pa dosti slavospevov na magjarsko „energično“ postopanje proti „revolucionarnim življenjem.“ Jednako se družijo z enakimi, bi rekel.

„Boj za bitje“ je parola denasnjih Magjarov, kateri pa ne gledajo na poštenost, ampak samo na pripravnost dotičnih sredstev, prav po Macchiavellističnem receptu. Oni vedo dobro, da jih je premalo, da bi se mogli dolgo ohraniti, zato pa delajo, kolikor morejo, s silnim magjarenjem ogerskih Slovanov, da bi

pomnožili svoje število. Oni poznajo dobro svoje slabo finančno stanje in zategadelj ropajo Slovanom, kolikor morejo. V političnih rečeh mora Slovan čisto molčati, vsaj ve Magjar vse sam najbolj. Da pa to, dosedaj navedeno o Magjarih in njihovih prizadevanjih nij nikakor pretirano, se razvidi iz sedanje zgodovine tamošnjih slovanskih narodov.

Poglejmo v prvo na krajišno vprašanje, katero je sedaj na dnevnem redu. Pred šestimi leti je podaril presvetli cesar vojneji krajini za zboljšanje komunikacije gozdovje, ki je več nego 30 milijonov vredno. Lepo premoženje, ali še lepše bi bilo, ko bi ga dobila Magjarska, si je mislil minister Pechy, ko je predložil ogerskej zbornici, da bi se napravila iz te svote železnična proga, ki bi vezala po najkrajšej poti Budapešto s turško mejo, ne dotikajoč se glavnih krajišnih mest. Dohodke te železnice naj bi pa vživala cela ogerska država. Magjari se hočejo tedaj tega krajišnega imetka čisto polastiti in zidati z njim železnico, katera bi krajini skoraj nič ne koristila. Mollinary, ki se je ustavljal tem magjarskim nakanam, je bil odpuščen in mesto njega postavljen Filipović.

Srbom hočejo Magjari tudi jednako milost skazati z odvzetjem velike Tököly-jeve ustanove za srbske dijake. Pač lepo sredstvo, da bi se ohranil Slovan v duševnej temoti in se prej utopil mej Magjari in tudi lepa pripomoč za magjarsko blagajno. Magjarom je vse prosto, kar se razvidi iz njihovih številnih turških demonstracij, ali ne tako Srbom. Od početka hercegovinskega vstanka do sedaj je bilo uže kacic sto odličnih Srbov „zaradi veleizdaje“ zaprtih. Spustili so večidel uže vse, samo najupljivjšega rodoljuba, Svetozora Miletića, imajo uže štirinajst mesecev brez vsacega vzroka v zaporu. Po pravici pravi „Zastava:“ „Potrpežljivost narodova, tika-joča se Miletića, ima tudi svoje meje, in to tembolj, ker slišimo, da je preiskava uže končana — tedaj je končana tudi naša potrpežljivost. Naš narod denes več ne vpraša: „Kaj je z Miletićem“ ampak: „Bode-li to še dolgo trpelo.“

Najbolj zatirani so pa Slovaki, katerih je skoro dva milijona. Znana je menda vsacemu njihova revščina, ker si morajo večidel na tujem iskati zaslužka. Ti revni Slovaki so si ustanovili „Slovensko Matico“ in

onih patriarhalnih časih razmera mej gospodarji in sužnji nij bila tako huda in trda, kakor pozneje.

V zgodovinski dobi vidimo sužnost po vsej Greciji v dvojni obliki razširjeno. V nekaterih deželah nahajamo nesvobodno kmetstvo ali robstvo, katero je tako nastalo, da so bojevita plemena prvotne prebivalce podjarmila in prisilila za nje zemljo obdelovati in druga dela opravljati. Tako je bilo na Špartanskem, v Tesaliji in na otoku Kreti.

Najbolj znane so nam razmere Helotov na Šparti. Ti so bili lastnina države, ki jih je posameznim Špartancem v takem številu, da je bilo primerno posestvu, v porabo prepuščala, ti jih pa nijso smeli ne prodajati, ne osvoboditi. Heloti so imeli lastna stanovašišča in so morali poljskih pridelkov določen del gospodarjem oddajati, jim tudi sicer biti na potrežbo, in če se jim je ukazalo tudi za druge gospodarje delati. V vojaštvu so jih navadno le za lahko oboroženo vojsko jemali; na ladijah so jih imeli za vesljalce; za po-

morske vojake in za težko oboroženo vojsko so jih le izjemoma rabili.

Razmera mej Špartanci in Heloti je bila zmerom neprijazna. Po svojem značaju in po odgoji ošabni in osorni Špartanci so se le z vojsko, z lovom in telesnimi vajami pečali, vsako drugo opravilo, vsako prizadevanje za dobiček pa zaničevali, kot nedostojno za vladajoči rod. Naravno je torej, da so zaničevali tiste, ki so bili primorani, zaničevana dela opravljati. To razmero je pa še neprijaznejšo delalo veliko število Helotov. Ko so bili Špartanci Mesenijo si podvrgli in skoro vse Mesenjane mej Helote dejali, bilo je teh nad 210.000; imeli so tedaj večino v deželici, v katerej smemo vsega prebivalstva s svobodnimi periojki vred šteti blizu 400.000 duš; (zdaj imate špartanska in mesenska provinca le kakih 236.000 prebivalcev). Pravih Špartancev pa šteje Herodot o začetku Perzijskih vojsk le 8000 državljanov (neprištevi žensk in otrok). Veliko število Helotov je tedaj storilo, da so bili Špartanci vedno v strahu

pred njimi, da se ne bi vzdignili in jarem sužnosti otresli. Da so se v tem majhenem številu sredi mnogobrojnih premagancev obdržali, treba jim je bilo one glasovite vojaške ustave in uredbe vsega življenja. Najbolj zarad Helotov je bila na Špartanskem tudi vpeljana slaboglasna „Krypteia“, neka skrivna policija. Vsako leto so namreč efori v vse okrajine Špartanske oblasti razposlali nekaj mladih Špartancev, da so, kolikor mogoče na skrivnem, opazovali in poročali, kar bi našli sumnjivega, pretečo veliko nevarnost so pa smeli tudi sami naravnost zatreti. Zato so pogostem take Helote, ki so se jim nevarni zdeli, kar na tihem si s pota spraviti. Pa še hujše so bile naredbe, v katere je o posebnih prilikah strah pred Heloti Špartance prisilil. En tak primer nam pripoveduje Tukidid. Predno so namreč o peloponeski vojski Špartanci Brasida v Trakijo poslali, razglasili so, da hočejo vse tiste Helote osvoboditi, kateri so si v preteklih bojih zaslug pridobili. Izmej mnogih, ki so se oglasili, izbrali so jih 2000 in jih osvobodili.

gimnazijo. Pri tem početju bi jih bila morala po vsej pravici podpirati država, katerej plačujejo davek. A kaj stori ona? Gimnazijo jim zapre, matično premoženje pa pograbi, se ve da oboje „iz državnih ozirov.“ V matičnih pravilih je stalo, da pripade slovaškemu narodu to premoženje, kadar „Matica“ preneha. Ali magjarska lupežnost je včasih tudi žalostno-smešna. Na ogerskem zboru se je takoj določilo, da pripade državi to premoženje, ker slovaškega naroda nij. Da, res nij slovaškega naroda na ogerskem po turškejši ustrojenem zboru zastopanega, ali v deželi ga je vendar dva milijona. Magjari Slovaki nij človek. Veliko veselje so imeli nekdanj Rimljani, ko so se borili njihovi sužnji na smrt v njihovih amfiteatrih. Baš nekaj takega vidimo tudi pri Magjarih. Vselej je v gledišči občno ploskanje, kadar se predstavljajo Slovaki kakor kakšni divji Kafri. Priljubljene so tudi igre, v katerih se nazivajo Slovaki z imeni, kakor „buta tót“ (butasti Slovaki) ali „kutya tót“ (pasji Slovaki), učitelji in dijaki nekdanje slovaške gimnazije pa lupežna četa, katera se živi od samega ropanja. Tak je magjarski okus!

Tudi 60 tisuč Slovencev je na Ogorskem. Njihovega narodnega življenja ne morem opisati, kjer jim Madjari ne puste nič narodnega gibanja. V nekaterih šolah imajo katero slovensko knjigo ali še tisto v madjarskem pravopisu. Njihov tudi v tem pravopisu pisani in po madjarskeji vladi podpirani časnik je pa uže „Slov. Narod“ dobro označil. Kako je pa Hrvate razžalila madjarska policija s tem, da jo potrgala na Reki sedaj o prihodu cesarjeviča naslednika vse hrvatske zastave, je znano.

Madjari se poslužujejo pri svojem madjarenju še tudi družih pripomočkov. Prestrojijo namreč po svoje vsako ime, ki ne doni čisto madjarski, prestrojijo pa tudi dijake na zelo smešen način v Madjare. Čital sem oni dan v nekem češkem listu, da je vprašal nek učitelj slovaškega dijaka: „Ali si ti prokleti panslavist?“ Odgovor: „Ne.“ „Tedaj si Madjar?“ Dijak si nij upal precej odgovoriti, a učitelj ga je uže mej Madjare zapisal.

Tako delajo s Slovani „omikani“ Madjari. Pač bi bilo bolje za Evropo, ko bi ti Arpadovi sinovi precej zginili, kakor še na dalje životarili s pomočjo tako turških sred-

stev na dušno in gmotno škodo ubozih Slovanov. Pač jim morajo biti Slovani hvaležni in res se uže prikazuje, kakor pravi sama „Augsb. Allg. Zeit.“, taka razjarenost mej ogerskimi narodi kakor 48. leta. Da bi bili kaj kmalu oproščeni tega jerobstva! V to pomozi Bog! S—n.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. septembra.

Cesarjevo napitnico na zdravje ruskega carja, osvoboditelja Slavjanov na jugu, carja, ki baš zdaj v krvavem boji zoper Turka stoji, prinašamo na prvem mestu mej telegrami. Več bomo o tej za nas Slované vselej in velevažnej izjavi jutri govorili. Denes le zakličemo svojemu cesarju Francu Josipu, ki je z nami vred Rusom prijazen: živio!

V **državnem zboru** bode debata o davkovski reformi morda še cel ta teden trajala, ker le za denes in jutri je še 15 govorikov vpisanih. Kako se bode najbrž glasovalo in kaka je ta postava, to smo povedali v listu od zadnje sobote v članku „iz državnega zbora.“

V **hrvatskem** saboru je predlagal Miškatovič z drugovi, naj se voli odbor treh udov, ki bode izdelal adresno na cesarja, v katerej bode hrvatski sabor terjal pridruženje vojne krajine, in ki bode saboru na posvetovanje predložena. Predlog je bil sprejet. Isto tako tudi predlog Kukuljevića, naj deželna vlada saboru predloži vse akte o krajiškem investicijskem fondu.

Ogerski državni zbor se snide 15. t. m. in bode takoj začel obravnavati predloge o nagodbi.

Vnanje države.

Iz **Srbije** se piše v „A. A. Ztg.“ da je uže popolnem gotovo, da Srbija kot zaveznik Rusije pošlje v nekih dneh svoje sinove na bojišče na Timok, Moravo in Drino. Sicer pa ravna srbska vlada bolj previdno kot l. 1876. Ona hoče vse izkušnje porabiti. Zbiraj se živež, milica se uže šest tednov vadi. Zdaj ima Srbija 80.000 ostragušnih pušk in 350 kanonov. Hoče si pa še 70.000 pušk kupiti za milico drugega razreda. Na Drini bode ostru defenziva držana, ob Timoku pa ofenziva.

Iz **Aten** se brzojavlja: V poslednjih dneh je ministerski svet preudarjal predlog ruske vlade o skupnem v ojnem delovanju za brambo interesov kristijanov, ki so pod turško oblastjo. Denes se smatra kot gotovo, da je uže mej Grško in Rusijo na podlogi določenih grških terjatev dogovor zarad akcije.

kih 175 gold.) plačal, svobodo obljubil, se jih je oglasilo blizu 6000.

Iz osvobodencev je zrastel s časoma poseben stan, takozvani neodamodi, ki pa nijso imeli nikakoršnih političnih pravic.

Pravih sužnjev, v boji vjetih ali kupljenih, so imeli v Šparti prav malo, ker so jim Heloti zadostovali.

Kakor Heloti na Špartanskem so bili Penesti v Tesaliji prvotni podjarmljeni prebivalci. Tudi oni so vojske, ki so jih imeli Tesalci s sosedi, v svoj prid obračali, in o takih prilikah vstajali, seveda brez vspeha. Afamisti na Kreti so bili v istej razmeri, toda o njih se ne poroča, da bi bili poskušali po vstajah sužnosti se iznebiti.

Večina grških držav pa nij imela takega podjarmljenega robskega prebivalstva. Ker pa je kupčija in obrtnija se vedno bolj razširjala in ker so svobodni državljani, čim bolj so bogateli in se izobraževali, tem manj se hoteli ukvarjati s teškim delom, potrebovali so zmerom več sužnjev. Sužnjev grške narodnosti pa

Iz **Berlina** se piše, da je pruskonemški dvor, cesar Vilhelm na čelu, vedno bolj Rusom prijazen. To se ve, da nij nič kaj po volji nemškimi šovinistom, kateri nosijo nekako zgodovinsko sovraštvo do Slovanov v sebi.

Francoski bonapartisti so jedini, ki po Thiersoveji smrti nesramno o njem pišejo. Paul de Cassagnac piše na primer: „Mi ne pojdemo za pogrebom; če bi se pa jeden izme nas znašel pri tem mrtvaškem sprovodu, bode le za to tam, da vidi, če (Thiers) res tam leži, dobro zabiti, in da ne bo iz groba vstal, da bi nezgodo čez domovino prinesel.“

Mac-Mahon je 10. t. m. prišel v Bordeaux in zagotavljal na ogovor županov, da mir ne bode kaljen, da se ustava ne bode pretrgala ter da bode on vedno za narodni blagor skrbel.

Dopisi.

Iz **Mozirja** 10. septembra [Izvirni dopis.] Naša dvorazredna šola je imela 7. sept. svoj šolski sklep z očitnim izpitom, pri katerem so učenci obeh razredov iz vseh predmetov odlično odgovarjali ter s tem pokazali, da naša šola dobro napreduje, in da sta se gospoda učitelja Ig. Cizelj in Jos. Kotnik skrbno prizadevala, svojej velevažnej nalogi kolikor mogoče zadostovati. Posebna pohvala se priznava tudi našej učiteljici ž. ročnih del, H. Leykauf, ki se je po vsem prizadevala, da so naredile deklice mnoga in jako lepa dela, katera se bodo prihodnje leto pri šolski tomboli razigrala. O vspešnem šolskem napredku se je bil tudi pohvalno izrazil ces namestnik, ki je bil na svojem potovanju po savinjski dolini tudi v Mozirji šolo obiskal.

Domache stvari.

— (Fzm. Kuhn) je bil predvčerajšnjem tu sem prišel k manevrom.

— (Gosp. J. Nelli.) Pretekle praznike je nas bilo, kakor v vašem dopisu iz Zagreba povedano, več Slovencev v sosednjem Zagrebu. 9. t. m. se je predstavljala znana opera „Trovatore“, v katerej g. Nelli ulogo grofa Lune poje. Na svojo čast, umetnik, ki velikansko napreduje i na čast Slovincem svojim rojakom, pel je tako izvrstno, da je navdušil ne le nas, svoje rojake, nego tudi v mnogem številu navzoče občinstvo, katero je v priznanje vspeha, ki ga je dosegel s svojim izvrstnim, zdaj umeteljno izurjenim glasom, posebno njemu burno ploskalo.

Ti so ovenčani kot osvobodenci obhodili špartanska svetišča. Toda v kratkem so poizginili vsi, da nikdo nij vedel, kam in kako. Špartanci so si tako-le mislili: Ti, kateri so se bili za osvoboditev oglasili, so najbolj željni svobode, torej njim najbolj nevarni, kadar bi se špartanska krdela izven domovine vojskovala; za to so jih bili na tihem odpravili na večno.

Pri takih razmerah se nij čuditi, da so Heloti na vsako priliko prežali, stresti raz sebe nemili jarem tlačiteljev. Zato se mnogokrat omenjajo vstaje Helotov, seveda, opravili nijso navadno nič proti dobro organiziranim Špartancem.

Pa število Špartancev se je začelo manjšati in v istej meri se je stan Helotov boljšal. V tretjem stoletju, ko še pravih špartanskih državljanov še tisuč nij več bilo, so si uže začeli Heloti lastnega premoženja napravljati. Ko je kralj Kleomenes denarja potreboval, in vsakemu Helotu, kateri bi 5 min (ka-

je bilo zmerom manj; kajti po enej strani so se redne državne razmere zmerom bolj razvijale in vsled tega so nehavale državnice po tolovajsko se napadati in ujetnike v sužnost odpeljavati; po drugej strani pa je o rastočej omiki in narodni zavesti prevladavalo prepričanje, da se Helenu ne spodobi istokrvnega Helona za sužnja imeti, in obveljala je navada, ujetemu Helenu dati priliko, se odkupiti. Ker je grških sužnjev po tem takem zmerom bolj primanjkovalo, sužnjev pa je bilo zmerom več treba, so začeli drugonarodne sužnje kupovati. Prilike je bilo tem več, čem bolj so se Grki seznanjali z barbarskimi deželami, v katerih so očetje svoje otroke, poglavarji svoje podložnike, zmagalci pregnance, morski roparji ugrabljence prodajali. Razvila se je obširna kupčija s sužnji. Največ je tega človeškega blaga prihajalo iz Trakije in Male Azije. Najbolj se je pečal s to kupčijo otok Chios. Veliki sejmovi so pa tudi bili na otoku Delos, v mestu Byzantijon, v Atenah in drugod.

(Daje prib.)

— (Požar.) Iz Slovenske Bistrice se nam poroča, da se je v četrtek 6. t. m. na nepoznan način vnelo gospodarsko poslopje Franca Majala v Vrhovljah in je do tal pogorelo. Le hitrej pomoči se je zahvaliti, da ja staniče rešeno bilo. Zavarovan je bil posestnik pri banki „Slaviji.“

Razne vesti.

* (101 leto star.) V velikem Varadinu je umrl nedavno upokojeni profesor prava in grško-katoliški veliki prošt Nikolaj Borbola, ki je bil rojen leta 1776.

* (Ubogo, gluho dekle) je živel v Hortu, heveške stolice na Ogerskem. V samoti, sama v sebe zatopljena, bila je po več ur na polji, iskala cvetic in pletla iz njih vence, katere je nosila na grob svoje matere. Ljudi se je ogibala. Pravijo, da je bila zaljubljena v čednega fanta, a on ni o gluhem dekletu hotel nič slišati. Tako je zapuščena, žalostna doživela trideseto leto. Pred nekaterimi dnevi je zopet na polji brala cvetice. Naenkrat pridirja proti njej 13leten deček z dvema divjima konjema in plane k njej. Zadržal je sicer živali, a zastoj. Naenkrat se začuje strašan krik — in nesrečna dekle je ležala strta, mrtva pri svojih ljubljenih cvetih.

Istnica uredništva: G. H. J. Članek dober, ali po našem izkustvu bi ga drž. pravnik skoro gotovo konfiriral. O taci reči ne smemo govoriti, če so prav resnične in če smo prav pripravljeni pred porotniki zagovarjati jih. Taka je svoboda tiska! — Dopisniku izpod Nanosa velja isto. Okr. glavarji so „nedotakljivi“. Prosimo kaj drugega.

Tržne cene

v Ljubljani 12. septembra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 75 kr.; — rež 6 gld. 34 kr.; — ječmen 5 gld. 20 kr.; — oves 3 gld. — 09 kr.; ajda 6 gld. 40 kr.; — pros 5 gld. 53 kr. — kuzuza 6 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 12 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masia kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 85 kr.; — špeh trišen — gld. 72 kr.; — špeh poveljen — gld. 76 kr.; jajce po 2 $\frac{1}{2}$ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 64 kr.; — svinjsko meso 56 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 73 kr.; — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 80 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 12. septembra.

(izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65 gld. 40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	15
Zlata renta	76	10
1860 drž. posojilo	111	90
Akcije narodne banke	853	—
Kreditne akcije	212	50
London	117	50
Napol.	9	46
C. kr. cekini	5	63
Srebro	104	55
Državne marke	57	90

Oznani.

Podpisano županstvo usoja si naznanjati, da bo dne **15. septembra** tekočega in vsacega naslednjega leta v Dornbergu letni trg za živino in različno drugo blago.

Županstvo v Dornbergu,

16. avgusta 1877.

(249—3)

Josip Šinigoj, župan.

Opica!

mlada, majhena in popolnem krotka, se prav cenó lahko kupi. — Več o t. m. se izve pri administraciji „Slov. Naroda“. (253—2)

Tuji.

11. septembra:

• Pri **Slonu:** FZM. bar. Kuhn iz Gradca. — Kubak iz Dunaja. — Lender iz Trsta. — Wirtinger iz Gradca. — Heitschel iz Trsta. — Neste iz Beljaka. — Tornago, Valenčič iz Gradca.

Pri **Malič:** Strgar iz Gorice. — Müller iz Siseka. — Obergföhl iz Kočevja. — Einöhl iz Dunaja. — Sekel iz Frankobroda. — Hribar iz Jesenic. — Velcich iz Trsta. — Grünhut iz Linca.

Krčma v najem.

Na gospodstvu Ribnik se daje v najem krčma v Rezi, ki stoji pri metliško-karlovski cesti, s 75 orali zemljišča vred na 3 ali več let po ugodnem pottu na onega, ki bode največ ponudil. Pogoji najema se lahko poizvedo pri oskrbnistvu.

Dotične ponudbe naj se do **10. oktobra t. l.** oskrbnistvu pošljejo ali pa prinese.

Oskrbnistvo gospodstva Ribnik, pošta Metlika.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Poziv!

V nujno pomoč za brezposelne in brezposelne tkalce in čipkarje v Krkonoših in Rudnih gorah.

Sedanja velika siromaščina

Krkonoših

daje povod 30 let obsto-

Sedanja velika siromaščina

v čeških

Rudnih gorah

ječe in splošno znanej

ces. kralj. dvornej tovarni za platno in perilo

Henrika Lichtnerja & Comp.

Dunaj, Brandstätte št. 3, poleg Štefanovega trga,

da se delavcem brez kruha da zaslužek, izprazniti veliko zalogo platna in perila svojega izdelka in jo za polovico cene znižati, in sicer:

Perilo za gospode:

- 1 možka srajca, bela ali barvana 75 kr.
- 1 ameriška Linkoln-srajca gld. 1.50.
- 1 možka srajca iz najfinejšega šifona, z gladkimi ali nagubanimi prsi gld. 1.
- 1 barvana oksford-srajca z 2 zavratniki in 300 mnogovrstnim finim izgledi gld. 1.50, 2, 2 $\frac{1}{2}$.
- 1 možka srajca iz pravega belega platna, gladka ali zgubana gld. 1.50, 2.
- 1 možka srajca iz finega angl. širtinga, gladka ali zgubana gld. 1.50, 2, 2.50.
- 1 možka srajca iz pravega holandskega platna, lepo ročno delo gld. 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3, 4.
- 1 možke hlače iz težkega čistega platna 75 kr.
- 1 možke hlače iz pravega šlezkega platna, nemški, francoski ali ogerski kraj gld. 1, 1.50.
- 1 možke hlače iz pravega rumburškega platna, nemški, francoski ali ogerski kraj gld. 1.75, 2 $\frac{1}{2}$.

Perilo za gospé.

- 1 ženska srajca, pletkana, iz pravega širtinga gld. 1.
- 1 ženska srajca iz pravega belega platna, za zdrhniti gld. 1, 1.50, 2.
- 1 ženska srajca fantasie, iz širtinga s čipkami iz Rudnih gor gld. 1.50, 2.
- 1 ženska srajca iz pravega holandskega platna z lepo pletenino gld. 1.80, 2.30.
- 1 ženska srajca iz belgijskega čistega platna, jako pletkana, s cvrnatimi čipkami iz Rudnih gor gld. 2.50, 3, 4.
- 1 ženska srajca fantasie, iz platna, elegantno narejena, z valencijskimi čipkami gld. 3, 4, 5, 6, 7.
- 1 ženska srajca modna, platnena, različno narejena, s kinčem iz Rudnih gor gld. 2 $\frac{1}{2}$, 3, 4, 5.
- 1 ženske hlače iz najboljšega širtinga, obrobjene gld. 1.
- 1 ženske hlače iz najboljšega angleškega širtinga, krasno vrezane, okusno garnirane gld. 1.30, 1.75, 2.
- 1 ženske hlače, platnene, z jako pletkanim kinčem rudnogorskim gld. 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 1 ženski korset iz šifona, krasno okinčan gld. 1.
- 1 ženski korset iz najfinejšega angleškega širtinga, lepo okinčan, najnovjši kraj gld. 1.50, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 1 ženski korset z lepo pletkanimi ustavki rudnogorskimi gld. 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3, 4, 5.
- 1 žensko spodnje krilo iz najfinejšega širtinga gld. 1.50, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 1 žensko spodnje krilo, kostim ali šlep, krasno okinčan z volanti in roboi gld. 2 $\frac{1}{2}$, 3, 4, 5.
- 1 žensko spodnje krilo, kostim ali šlep, fantasie, zelo bogato pletkano gld. 3, 4, 5, 6, 7, 8.
- 1 ženski predpasnik, eleganten, krasno okinčan 80 kr., gld. 1, 1 $\frac{1}{2}$, 2.
- 1 ženska nočna avbica, elegantna, 80 kr., gl. 1, 1 $\frac{1}{2}$.

Platna in omizje.

- 30 vatlov $\frac{1}{4}$ belega platna gld. 4 $\frac{1}{2}$, 5 $\frac{1}{2}$.
- 30 vatlov pravo barvane posteljine gld. 3 $\frac{1}{2}$, 4 $\frac{1}{2}$.

Popolne opreme za neveste od 200 gld. počeni. Vse po najnovjšem kroji. **Rabat. 6 rut.** Za blago za 50 gold. se dobo po vrhu 1 platnena srajca, 1 platnene hlače, (248—1)

Naročbe iz provinc se s 30 let znano solidnostjo promptno vrše. — Muštri vseh predmetov se na zahtevanje franco dopošljajo. — Naročbe naj se adresirajo:

An die kaiserl. königl. Hof-Leinwand- und Wäsche-Fabrik in Wien des

Heinrich Lichtner & Comp. (vormals zum weissen Ross)

Brandstätte Nr. 3, nächst dem Steiansplatze, Brandstätte Nr. 3.

- 30 vatlov $\frac{3}{4}$ belega gorskega platna gld. 7, 8, 9.
- 30 vatlov $\frac{5}{8}$ bele prevleke gld. 5.80, 7.60.
- 30 vatlov $\frac{1}{4}$ šlezkega domačega platna gld. 6 $\frac{1}{2}$, 7 $\frac{1}{2}$.
- 30 vatlov $\frac{1}{4}$ pisane sternerške posteljine gl. 5 $\frac{1}{2}$, 6 $\frac{1}{2}$, 7 $\frac{1}{2}$.
- 36 vatlov $\frac{1}{4}$ šlezkega kreasa-platna gl. 8.50, 9 $\frac{1}{2}$.
- 30 vatlov $\frac{1}{4}$ belega usnjene platna gl. 7.50, 8 $\frac{1}{2}$.
- 2 in 2 $\frac{1}{2}$ vatla širokega čistega platna za 6 rjuh brez šiva gld. 12 $\frac{1}{2}$, 14 $\frac{1}{2}$, 16 $\frac{1}{2}$.
- 30 vatlov $\frac{1}{4}$ šlezkega cvrnatnega platna gl. 9.80.
- 30 vatlov $\frac{3}{4}$ bledega belega platna gl. 9 $\frac{1}{2}$, 11, 12.
- 50 vatlov $\frac{3}{4}$ finega ročnega platna gl. 12 $\frac{1}{2}$, 14 $\frac{1}{2}$.
- 50 vatlov $\frac{5}{8}$ finega ročnega platna gl. 17 $\frac{1}{2}$, 18 $\frac{1}{2}$, 20.
- 54 vatlov $\frac{5}{8}$ rumburškega platna gl. 22, 24, 26, 28, 30—60.
- $\frac{5}{8}$ šifona pr. meter kr. 24, 26, 28, 30, 35, 40, 50.
- $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$ belega in rumenega nankinga pr. meter 25, 30, 35, 40, 50, 60, 70 kr.
- 6 belih platnenih rut 50, 80 kr., gld. 1.
- 6 belih batistastih rut z barvanim robom 60 kr., gld. 1, 1.50, 2.
- 6 belih rumburških platnenih rut gld. 1.50, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3, 4, 5.
- 6 belih batistastih rut, zarobljenih gld. 1.50, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 6 belih platnenih rut 1 $\frac{1}{2}$ vatlov dolgih gld. 1.70, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 6 belih platnenih damastnih rut, 1 $\frac{1}{2}$ vatlov dolgih gld. 2.50, 3, 4, 5.
- 6 belih platnenih servijet gld. 1.50, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 6 belih platnenih damastnih servijet gld. 2.25, 2.5, 3 $\frac{1}{2}$.
- 1 kos $\frac{5}{4}$, $\frac{10}{4}$, $\frac{12}{4}$ belega prta gld. 1.50, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 1 kos $\frac{5}{4}$, $\frac{10}{4}$, $\frac{12}{4}$ belega damastnega prta gld. 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 1 kos barvene kavne prtenine $\frac{5}{4}$, $\frac{5}{4}$, $\frac{10}{4}$ vel. 70 kr., gld. 1, 1 $\frac{1}{2}$, 2, 2 $\frac{1}{2}$.
- 6 kosov belih in barvanih desertnih servijetov 70 kr., gld. 1, 1 $\frac{1}{2}$, 2.
- 1 kos damastne garniture za 6 osob gld. 4 $\frac{1}{2}$, 5 $\frac{1}{2}$, 6 $\frac{1}{2}$, 7.
- 1 kos damastne garniture za 12 osob gld. 7 $\frac{1}{2}$, 8 $\frac{1}{2}$, 10, 12, 15.
- 1 kos damastne garniture za 18 osob gld. 18, 20, 25, 30.

Različno.

- 1 frizirni plašč za dame s fino pletenimi vstavki iz Rudnih gor gld. 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- 1 negligée za dame iz vseh tvarin, lepo okinčan, francoski facon gld. 5, 6, 7, 8.
- 1 negligée za dame iz vseh tvarin, s pletenimi vstavki, zelo eleganten, gld. 7, 8, 9, 10, 12.
- 1 parhentaste hlače za dame, najfinejše gld. 1, 1 $\frac{1}{2}$, 2.
- 1 fin korset iz parhenta za dame gld. 1.25, 1.75, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- 1 fin parhentaste gate za dame gl. 1.50, 2, 2 $\frac{1}{2}$, 3.
- Hlače in srajce za dečke in dekleta iz platna, širtinga, parhenta 80 kr., gld. 1, 1 $\frac{1}{2}$, 2, 2 $\frac{1}{2}$.

Poziv staršem in jerobom!

Obleke za dijake vsake velikosti, tudi specialnosti v otroških oblačilih, po čudno nizke ceni, dobivajo se pri (247—2)

M. Neumann-u,

v Ljubljani, slonove ulice, Lukman-ova hiša.